

УДК 343.341+343.237:343.974

**Вознюк А. А.** – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Національної академії внутрішніх справ, м. Київ; ORCID 0000-0002-3352-5626

## **Призначення покарання, узгодженого сторонами угоди, учасникам злочинних об'єднань (ст. 255, 257, 258<sup>3</sup>, 260 КК України)**

**Метою** статті є дослідження проблем призначення покарання, узгодженого сторонами угоди, учасникам злочинних організацій, банд, терористичних об'єднань не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, а також окреслення напрямів їх розв'язання. Дослідження ґрунтуються на наукових працях таких учених, як П. П. Андрушко, В. М. Бурдін, М. М. Васюк, О. О. Дудоров, А. С. Макаренко, С. М. Міщенко, Р. В. Новак, Ю. А. Пономаренко, В. І. Тютюгін, М. І. Хавронюк, а також Кримінальному кодексі та Кримінальному процесуальному кодексі України, Законі України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження» від 16 березня 2017 року та матеріалах судової практики. У науковій статті вперше запропоновано запровадження диференційованого підходу до призначення учасникам злочинних об'єднань, передбачених ст. 255, 257, 258<sup>3</sup>, 260 Кримінального кодексу України, з якими укладається угода про визнання вини, узгодженого покарання залежно від обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання, особи винного й результатів його позитивної післязлочинної поведінки. Встановлено неоднозначну практику призначення учасникам злочинних об'єднань узгодженого покарання під час укладання угоди про визнання вини. Розроблено пропозиції щодо деталізації правил призначення покарання в таких випадках і віднесення цих положень до спеціальних засад призначення покарання. Запропоновано закріпити правила призначення покарання за наявності або відсутності обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання, а також їх комбінування в межах призначення покарання учаснику злочинного об'єднання. **Висновки.** На підставі цих правил, залежно від результатів позитивної післязлочинної поведінки, запропоновано надати можливість суду призначати підсудному покарання в мінімальних межах санкції статті (частини статті) Особливої частини Кримінального кодексу України більш м'яке покарання, ніж передбачено законом, або звільнити його від відбування покарання з випробуванням.

**Ключові слова:** злочинна організація; банда; терористична група; організована терористична група; терористична організація; воєнізоване (збройне) формування; заохочувальні кримінально-правові норми; призначення покарання; угода; вина.

**Постановка проблеми.** Важливим етапом застосування закону про кримінальну відповідальність до учасників злочинних об'єднань є призначення їм покарання. Однією із загальних засад призначення покарання законодавець визнав правило, що стосується діяльності суду з обрання міри покарання в разі затвердження вироком угоди про примирення або визнання вини (до запровадження інституту угод, 2004 року, ми розробляли пропозиції щодо договору держави з членом організованого

злочинного формування, який співпрацює з правоохоронними органами [1]). Відповідно до ч. 5 ст. 65 КК України, за умов затвердження вироком однієї з таких угод суд призначає покарання, узгоджене сторонами угоди.

Вивчення судової практики дає підстави констатувати наявність значних труднощів у правоохоронців і суддів під час застосування цього виду кримінально-правового та, водночас, кримінального процесуального заохочення до учасників злочинних організацій, банд, терористичних об'єднань та не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Окремі питання призначення покарання, узгодженого сторонами угоди, розглядали П. П. Андрушко, В. М. Бурдін, М. М. Васюк, О. О. Дудоров, А. С. Макаренко, С. М. Міщенко, Р. В. Новак, Ю. А. Пономаренко, В. І. Тютюгін, М. І. Хавронюк та ін. Зазначені вчені зробили вагомий внесок у дослідження цієї тематики, однак недостатньо розробленим залишається питання призначення узгодженого покарання до учасників злочинних об'єднань, передбачених ст. 255, 257, 258<sup>3</sup>, 260 КК України.

**Виклад основного матеріалу.** Аналіз ч. 3 ст. 469 КПК України засвідчує, що угода про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена в провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості та в кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. З огляду на природу злочинів, передбачених ст. 255, 257, 258<sup>3</sup>, 260 КК України, укладення угоди про примирення між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим учасником злочинного об'єднання є неможливим. Так, потерпілий є ознакою лише складів злочинів, передбачених ст. 257, ч. 4, 5 ст. 260 КК України. Однак жоден із цих злочинів не належить до кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості, а кримінальне провадження щодо них не стосується форми приватного обвинувачення.

Натомість до учасників злочинних об'єднань можуть застосовувати положення угоди про визнання винуватості. Слід наголосити на термінологічній невідповідності назви цього інституту в різних галузях законодавства. Якщо в законі про кримінальну відповідальність у назві угоди вжито поняття «вина», то в кримінальному процесуальному законодавстві йдеться про категорію «винуватість». Уніфікувати зазначену термінологію можна лише шляхом внесення відповідних змін до законодавства. Йдеться про визнання вини, а не винуватості. Адже визнати вину може лише та особа, для якої вона характерна, – тобто тільки суб'єкт злочину. Інші особи можуть лише її встановлювати чи доводити. Натомість визнання особи

винуватою – виключно прерогатива суду. Має рацію Р. В. Вереша, який поняття «винуватість» («винність») пропонує розглядати як кримінально-процесуальне, адже його основним змістом є висновок про те, що саме ця особа вчинила відповідне діяння, яке містить склад злочину [2, с. 10–11]. Водночас угоду укладають, з одного боку, з підозрюваним чи обвинуваченим, а з іншого – з прокурором, проте не із суддею.

Угода про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена в провадженні щодо: 1) кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості, тяжких злочинів; 2) особливо тяжких злочинів, що належать до підслідності Національного антикорупційного бюро України, за умови викриття підозрюваним чи обвинуваченим іншої особи в учиненні злочину, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, якщо інформація щодо вчинення такою особою злочину буде підтверджена доказами; 3) особливо тяжких злочинів, учинених за попередньою змовою групою осіб, організованою групою чи злочинною організацією або терористичною групою за умови викриття підозрюваним, який не є організатором такої групи або організації, злочинних дій інших учасників групи чи інших учинених групою або організацією злочинів, якщо повідомлену інформацію буде підтверджено доказами (ч. 4 ст. 469 КПК України).

Таким чином, передумовами застосування угоди про визнання винуватості є декілька груп злочинів. Найбільш близькою до учасників злочинних об'єднань є третя група. Викладені в ній передумови й умови кримінально-правового заохочення з'явилися порівняно нещодавно після прийняття Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження» від 16 березня 2017 року [3]. Ставлення до проекту цього Закону ще на етапі його прийняття було неоднозначним. Зокрема, у висновку Головного науково-експертного управління було зазначено, що закріплення в КПК України можливості укладення угоди про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним чи обвинуваченим у провадженні щодо особливо тяжких злочинів є досить сумнівним і недостатньо обґрунтованим законодавчим кроком. Це стосується й особливо тяжких насильницьких злочинів (наприклад, умисне вбивство, незаконне позбавлення волі або викрадення людини способом, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або таке, що супроводжувалося заподіянням йому фізичних страждань, або із застосуванням зброї, учинені організованою групою) [4].

Справді, певні сумніви щодо доцільності укладення таких угод у зазначених експертами випадках виникають. Водночас постає питання стосовно того, що правоохоронні органи без зізнання особи, з якою укладається угода, не мають змоги взагалі розкрити цей злочин чи встановити та притягнути до відповідальності інших його співучасників. Чи можливим буде досягнення за таких умов принципу справедливості, невідворотності кримінальної відповідальності тощо? Крім цього, варто враховувати, що в результаті укладення угоди особі все-таки призначають покарання. Причому узгодженим може бути, наприклад, покарання у виді позбавлення волі строком на 15 років замість довічного позбавлення волі.

Окреслена передумова поширюється лише на особливо тяжкі злочини, тому, у разі вчинення учасниками злочинних об'єднань інших злочинів щодо них можуть застосовувати інші передумови укладення угоди про визнання винуватості.

За результатами вивчення судової практики встановлено, що угоду про визнання вини здебільшого укладають з учасниками не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (47,5 %), рідше – з учасниками злочинних організацій (4,3 %) [5, с. 741].

Укладення угоди про визнання вини передбачає призначення узгодженого покарання. Це означає, що сторони такої угоди узгоджують передусім вид і міру покарання. Причому, про що слушно наголошує В. І. Тютюгін, орієнтиром слугує санкція статті Особливої частини КК України [6, с. 254]. Положення про призначення узгодженого покарання є винятком із загального правила, сформульованого в п. 1 ч. 1 ст. 65 КК України. Однак його суть полягає не в тому, що сторони угоди можуть вийти за межі конкретної санкції, а в тому, що під час призначення покарання на основі угоди суд не має права обговорювати питання про те, який вид покарання і в яких межах має бути призначений, а призначає (затверджує) своїм вироком саме той його вид і ту його міру, які були узгоджені сторонами [7, с. 84].

Найважливіший і найбільш проблемний момент щодо призначення узгодженого покарання учасникам злочинних об'єднань полягає також у застосуванні інших засад призначення покарання (як загальних, так і спеціальних). На цьому акцентовано в абз. 2 п. 12 постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод» від 11 грудня 2015 року № 13, відповідно до якої домовленості сторін угоди під час узгодження покарання не мають сягати за межі загальних і спеціальних засад призначення покарання, встановлених

законом України про кримінальну відповідальність [8]. Таку позицію обстоюють й окремі вчені [9, с. 791; 10, с. 214–217; 11, с. 134; 12]. Натомість існує й протилежна думка із цього приводу. Сумнівною видається позиція Ю. А. Пономаренка, на думку якого сторони угоди можуть як керуватися загальними засадами та спеціальними правилами призначення покарання, так і відступати від них [13, с. 132]. Неоднозначною є також позиція В. М. Бурдіна, згідно з якою існування відповідних процесуальних положень дає підстави стверджувати, що і призначення покарання, і вирішення питання про звільнення від відбування покарання з випробуванням можуть відбуватися без урахування вимог матеріального кримінального законодавства. Адже в іншому випадку втрачається значення угоди. Проте такі угоди фактично нівелюють значення загальних засад призначення покарання й інших матеріальних підстав застосування відповідних кримінально-правових інститутів. Крім цього, можна однозначно стверджувати, що інтереси винного завжди будуть знаходитися в перманентному конфлікті з відповідними положеннями матеріального кримінального законодавства, а його вимоги до угоди про примирення завжди передбачатимуть порушення відповідних положень КК України [14]. Хоча надалі вчений висловлює дещо іншу позицію, зауважуючи, що положення, передбачене в ч. 5 ст. 65 КК України, не свідчить про те, що суд може проігнорувати загальні засади призначення покарання, передбачені в інших частинах цієї статті, а також інші положення КК України, які стосуються призначення покарання [15, с. 242].

Вивчення вироків, у яких призначення покарання учасникам злочинних організацій та не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань відбувалося на підставі угод, виявило неоднозначну судову практику в цій сфері: в одних випадках суди безпосередньо враховують загальні та спеціальні засади призначення покарання, про що свідчить відповідна аргументація прийнятих рішень [16; 17], у других – бракує необхідних вказівок про таке врахування [18; 19], а в третіх – хоча й наявне певне мотивування під час обрання необхідної міри покарання, однак воно є неповним, неконкретизованим і обмежується формулюваннями на кшталт «узгоджені вид і міра покарання не є такими, що не відповідають ступеню тяжкості кримінального правопорушення та особі обвинуваченого» [20]. Позиція щодо цього питання повинна бути однозначною: покарання учасникам злочинних об'єднань, призначене на підставі угоди, має обов'язково відповідати загальним і спеціальним засадам призначення покарання. Інакше нехтування нормами закону про кримінальну відповідальність може призвести до необґрунтованого призначення їм занадто м'якої міри покарання

чи навіть застосування до них звільнення від покарання з випробуванням у тих випадках, коли це є недоцільним.

Таким чином, підстави та порядок призначення покарання на основі угод потребують удосконалення, а тому слушною є пропозиція вчених внести зміни й доповнення до КК України, зокрема визначити порядок призначення покарання на підставі угод, а також запровадити чіткі та конкретні орієнтири для правозастосовувачів [21].

Представники теорії кримінального права України вже висловлювали окремі пропозиції щодо вирішення цього питання. Наприклад, А. С. Макаренко пропонувала доповнити КК України ст. 69<sup>2</sup>, у якій слід закріпити правило про те, що за наявності угоди про примирення чи визнання вини строк або розмір основного покарання, передбаченого санкцією статті (частини статті) Особливої частини цього Кодексу, може бути зменшений на половину або ж суд може застосувати положення ст. 69 КК України про призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом [22]. Однак така позиція є не цілком обґрунтованою, оскільки незрозуміло, що означатиме строк або розмір основного покарання, передбаченого санкцією статті (частини статті) Особливої частини КК у відносно визначених санкціях, які мають мінімальні та максимальні межі.

**Висновки.** Укладення угоди про визнання вини та виконання її умов свідчить про доцільність застосування кримінально-правового заохочення, однак найбільш складним є питання щодо його форми та змісту. Логічним варіантом розв'язання проблеми є запровадження диференційованого підходу до призначення узгодженого покарання залежно від обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання, особи винного та результатів її позитивної післязлочинної поведінки. Такий підхід потребує передусім законодавчого закріплення правил призначення покарання за наявності та відсутності обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання, а також їх комбінування в межах призначення покарання учаснику злочинного об'єднання. Надалі, ураховуючи такі правила, залежно від результатів активного сприяння виявленню, припиненню, розкриттю, розслідуванню злочинів, учинених у зв'язку зі створенням і діяльністю злочинних об'єднань, а також запобіганню їм на розсуд суду підсудному може бути призначене покарання в мінімальних межах санкції статті (частини статті) Особливої частини КК України, більш м'яке покарання, ніж передбачено законом, або його може бути звільнено від відбування покарання з випробуванням. Водночас такі положення потребують узгодження з усією системою кримінально-правового заохочення учасників злочинних об'єднань до позитивних післязлочинних дій.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Вознюк А. А. Договір держави з членом організованого злочинного формування, що співпрацює з правоохоронними органами / А. А. Вознюк // Вісник наукового товариства курсантів та студентів Львівського юридичного інституту МВС України. – 2004. – № 1 (2). – С. 28–38.
2. Вереша Р. В. Поняття вини як елемент змісту кримінального права України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Р. В. Вереша. – Київ, 2004. – 279 с.
3. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження [Електронний ресурс] : Закон України від 16 берез. 2017 р. № 1950-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1950-19/paran34#n34>. – Назва з екрана.
4. Висновок Головного науково-експертного управління на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо удосконалення механізмів забезпечення завдань кримінального провадження)» від 27 груд. 2016 р. № 5610 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=60825](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60825). – Назва з екрана.
5. Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинних об'єднань та участь у них : монографія / А. А. Вознюк. – Київ : ФОРМ МАСЛАКОВ, 2018. – 928 с.
6. Кримінальний кодекс України : наук.-практ. комент. : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. – Харків, 2013. – Т. 1 : Загальна частина. – 376 с.
7. Тютюгин В. И. Некоторые вопросы назначения наказания по соглашению сторон в связи с принятием нового Уголовного процессуального кодекса Украины / В. И. Тютюгин // Основные направления развития криминального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 11–12 жовт. 2012 р.). – Харків, 2012. – С. 81–86.
8. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод [Електронний ресурс] : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11 груд. 2015 р. № 13. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15>. – Назва з екрана.
9. Дудоров О. О. Кримінальне право: теорія і практика (вибрані праці) / О. О. Дудоров. – Київ : Ваіте, 2017. – 872 с.
10. Міщенко С. М. Принцип індивідуалізації покарання при укладенні угод про примирення та визнання винуватості / С. М. Міщенко // Основні напрями розвитку кримінального права та шляхи вдосконалення законодавства України про кримінальну відповідальність : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 11–12 жовт. 2012 р.). – Харків : Право, 2012. – С. 214–217.
11. Новак Р. В. Кримінальне провадження на підставі угоди про визнання винуватості / Р. В. Новак // Право і безпека. – 2014. – № 4. – С. 131–137.
12. Хавронюк М. І. «Правопрокурорія», або деякі проблеми угоди про визнання винуватості [Електронний ресурс] / М. І. Хавронюк. – Режим доступу: [http://www.zakonoproekt.org.ua/\\_pravoprokurorriya\\_-abo-deyaki-problemy-ughody-pro-vyznannya-vynuvatosti.aspx](http://www.zakonoproekt.org.ua/_pravoprokurorriya_-abo-deyaki-problemy-ughody-pro-vyznannya-vynuvatosti.aspx). – Назва з екрана.
13. Пономаренко Ю. А. Основні кримінально-правові новели, привнесені новим КПК України / Ю. А. Пономаренко // Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 р.: кримінально-правові та процесуальні аспекти : тези доп. та повідомл. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 9–20 верес. 2013 р.). – Львів, 2013. – С. 132–133.
14. Бурдін В. М. Деформування новим КПК України окремих положень КК України / В. М. Бурдін // Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 р.: кримінально-правові та процесуальні аспекти : тези доп. та повідомл. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 19–20 верес. 2013 р.). – Львів, 2013. – С. 37–38.

15. Бурдін В. М. Звільнення від відбування покарання із випробуванням за корупційні злочини [Електронний ресурс] / В. М. Бурдін // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – № 3. – С. 233–244. – Режим доступу: [http://www2.lvduvs.edu.ua/documents/pdf/visnyky/nvsvy/03\\_2015/15bvmzkz.pdf](http://www2.lvduvs.edu.ua/documents/pdf/visnyky/nvsvy/03_2015/15bvmzkz.pdf). – Назва з екрана.
16. Вирок Артемівського міськрайонного суду Донецької області від 18 січ. 2016 р. Справа № 219/11856/15-к [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55909769>. – Назва з екрана.
17. Вирок Артемівського міськрайонного суду Донецької області від 28 січ. 2016 р. Справа № 219/538/16-к [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55260101>. – Назва з екрана.
18. Вирок Бердянського міськрайонного суду Запорізької області від 21 січ. 2016 р. Справа № 310/11407/15-к [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55144796>. – Назва з екрана.
19. Вирок Жовтневого районного суду м. Маріуполя Донецької області від 15 черв. 2016 р. Справа № 263/5146/16-к [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58311283>. – Назва з екрана.
20. Вирок Краматорського міського суду Донецької області від 5 лют. 2016 р. Справа № 234/1159/16-к [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55625918>. – Назва з екрана.
21. Андрушко П. П. Питання призначення покарання на підставі угод (про примирення та визнання винуватості) [Електронний ресурс] / П. П. Андрушко, М. М. Васюк // Форум права. – 2014. – № 3. – С. 12–15. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP\\_index.htm\\_2014\\_3\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2014_3_4). – Назва з екрана.
22. Макаренко А. С. Проблема дискреційності кримінального закону кризь призму угод про примирення [Електронний ресурс] / А. С. Макаренко // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2014. – № 3. – С. 106–114. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks\\_2014\\_3\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks_2014_3_10). – Назва з екрана.

## REFERENCES

1. Vozniuk, A.A. (2004). Dohovir derzhavy z chlenom orhanizovanoho zlochnynnoho formuvannya, shcho spivpratsiue z pravookhoronnyym orhanamy [Treaty of the State with a member of an organized criminal formation cooperating with law enforcement bodies]. *Visnyk naukovooho tovarystva kursantiv ta studentiv Lvivskoho yurydychnoho instytutu MVS Ukrainy, The Bulletin of the Scientific Society of Cadets and Students of the Lviv Law Institute of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine*, 1(2), 28-38 [in Ukrainian].
2. Veresha, R.V. (2004). Poniattia vyny yak element zmistu kryminalnogo prava Ukrainy [The concept of guilt as an element of the content of the criminal law of Ukraine]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy "Pro vnesennia zmin do Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy shchodo udoskonalennia mekhanizmiv zabezpechennia zavdan kryminalnogo provadzhennia": vid 16 berez. 2017 r. No. 1950-VIII [The Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal Procedural Code of Ukraine on Improving the Mechanisms for Enforcement of Criminal Proceedings" from March 16, 2017, No. 1950-VIII]. (n.d.). [zakon2.rada.gov.ua](http://zakon2.rada.gov.ua). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1950-19/paran34#n34> [in Ukrainian].
4. Vysnovok Holovnoho nauково-ekspertnoho upravlinnia na proekt Zakonu Ukrainy "Pro vnesennia zmin do Kryminalnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy (shchodo udoskonalennia mekhanizmiv zabezpechennia zavdan kryminalnogo provadzhennia)" do No. 5610 vid 27 hrud. 2016 r. [The conclusion of the Main



Scientific and Expert Board on the draft Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine (regarding the improvement of the mechanisms for ensuring the tasks of criminal proceedings)" to No. 5610 of December 27, 2016]. (n.d.). *w1.c1.rada.gov.ua*. Retrieved from [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=60825](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60825) [in Ukrainian].

5. Vozniuk, A.A. (2018). *Kryminalna vidpovidalnist za stvorennia zlochynnykh obiednan ta uchast u nykh [Criminal liability for the creation and participation of criminal organizations]*. Kyiv: FOP Maslakov [in Ukrainian].

6. Tatsii, V.Ya., Pshonka, V.P., Borysov, V.I., & Tiutiuhin, V.I. (Eds.). (2013). *Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal codex of Ukraine]*. (Vols. 1-2). Kharkiv [in Ukrainian].

7. Tiutiugin, V.I. (2012). Nekotorye voprosy naznachenii nakazaniia po soglasheniiu storon v sviazi s priniatiem novogo Ugolovnogo processualnogo kodeksa Ukrainy [Some issues of the appointment of punishment by agreement of the parties in connection with the adoption of the new Criminal Procedure Code of Ukraine]. *Osnovni napriamy rozvytku kryminalnogo prava ta shliakhy vdoskonalennia zakonodavstva Ukrainy pro kryminalnu vidpovidalnist, Main directions of development of criminal law and ways to improve Ukrainian legislation on criminal liability: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*. (pp. 81-86). Kharkiv [in Russian].

8. Postanova Plenumu Vyshchoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozhladu tsyvilykh i kryminalnykh sprav "Pro praktyku zdiisnennia sudamy kryminalnogo provadzhennia na pidstavi uhod": vid 11 hrud. 2015 r. No. 13 [Resolution of the Plenum of the High Specialized Court of Ukraine on the Examination of Civil and Criminal Cases "On the Practice of Enforcement by the Courts of Criminal Proceedings on the Basis of Agreements" from December 11, 2015, No. 13]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15> [in Ukrainian].

9. Dudurov, O.O. (2017). *Kryminalne pravo: teoriia i praktyka (vybrani pratsi) [Criminal Law: Theory and Practice (Selected Works)]*. Kyiv: Vaite [in Ukrainian].

10. Mishchenko, S.M. (2012). Pryntsyp individualizatsii pokarannia pry ukladenni uгод pro prymyrennia ta vyznannia vynuvatosti [Principle of individualization of punishment when concluding agreements on conciliation and recognition of guilt]. *Osnovni napriamy rozvytku kryminalnogo prava ta shliakhy vdoskonalennia zakonodavstva Ukrainy pro kryminalnu vidpovidalnist, Main directions of development of criminal law and ways to improve Ukrainian legislation on criminal liability: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*. (pp. 214-217). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

11. Novak, R.V. (2014). Kryminalne provadzhennia na pidstavi uhody pro vyznannia vynuvatosti [Criminal proceedings on the basis of an agreement on the recognition of guilt]. *Pravo i bezpeka, Right and safety*, 4, 131-137 [in Ukrainian].

12. Khavroniuk, M.I. "Pravoprokuroria", *abo deaki problemy uhody pro vyznannia vynuvatosti [Prosecutor's Office, or some issues of the agreement on the recognition of guilt]*. Retrieved from [http://www.zakonoproekt.org.ua/\\_pravoprokuroria\\_-abo-deyaki-problemy-ughody-pro-vyznannya-vynuvatosti.aspx](http://www.zakonoproekt.org.ua/_pravoprokuroria_-abo-deyaki-problemy-ughody-pro-vyznannya-vynuvatosti.aspx) [in Ukrainian].

13. Ponomarenko, Yu.A. (2013). Osnovni kryminalno-pravovi novely, pryvneseni novym KPK Ukrainy [The main criminal laws introduced by the new CPC of Ukraine]. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy 2012 r.: kryminalno-pravovi ta protsesualni aspekty, Criminal Procedural Code of Ukraine 2012: Criminal Law and Procedural Aspects: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*. (pp. 132-133). Lviv: Lviv. derzh. un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].

14. Burdin, V.M. (2013). Deformuvannia novym KPK Ukrainy okremykh polozhen KK Ukrainy [Deforming the new CPC of Ukraine with certain provisions of the Criminal Code of Ukraine]. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy 2012 r.: kryminalno-pravovi ta protsesualni aspekty, Criminal Procedural Code of Ukraine 2012: Criminal Law and*

*Procedural Aspects: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference.* (pp. 37-38). Lviv: Lviv. derzh. un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].

15. Burdin, V.M. (2015). Zvilnennia vid vidbuvannia pokarannia iz vyprobuvanniam za koruptsiini zlochyny [Exemption from serving a sentence with a test for corruption crimes]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav, Scientific Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, 3, 233-244. Retrieved from [http://www2.lvduvs.edu.ua/documents\\_pdf/visnyky/nvsvy/03\\_2015/15bvmzsk.pdf](http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/03_2015/15bvmzsk.pdf) [in Ukrainian].

16. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen "Vyrok Artemivskoho miskraionnoho sudu Donetskoï oblasti vid 18 sich. 2016 r. Sprava No. 219/11856/15-k" [The only state register of court decisions "The verdict of the Artemivsk city district court of Donetsk region from January 18, 2016. Case No. 219/11856/15-k"]. (n.d.). [www.reyestr.court.gov.ua](http://www.reyestr.court.gov.ua). Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55909769> [in Ukrainian].

17. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen "Vyrok Artemivskoho miskraionnoho sudu Donetskoï oblasti vid 28 sich. 2016 r. Sprava No. 219/538/16-k" [The only state register of court decisions "The verdict of the Artemivsk city district court of Donetsk region from January 28, 2016. Case No. 219/538/16-k"]. (n.d.). [www.reyestr.court.gov.ua](http://www.reyestr.court.gov.ua). Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55260101> [in Ukrainian].

18. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen "Vyrok Berdianskoho miskraionnoho sudu Zaporizkoi oblasti vid 21 sich. 2016 r. Sprava No. 310/11407/15-k" [The only state register of court decisions "The verdict of the Berdyansk Municipal Court of Zaporizhzhya Oblast from January 21, 2016. Case No. 310/11407/15-k"]. (n.d.). [www.reyestr.court.gov.ua](http://www.reyestr.court.gov.ua). Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55144796> [in Ukrainian].

19. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen "Vyrok Zhovtnevoho raionnoho sudu m. Mariupolia Donetskoï oblasti vid 15 cherv. 2016 r. Sprava No. 63/5146/16-k" [The only state register of court decisions "The verdict of the Zhovtnevy district court of the city of Mariupol of the Donetsk region from June 15, 2016. Case No. 63/5146/16-k"]. (n.d.). [www.reyestr.court.gov.ua](http://www.reyestr.court.gov.ua). Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58311283> [in Ukrainian].

20. Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen "Vyrok Kramatorskoho miskoho sudu Donetskoï oblasti vid 5 liut. 2016 r. Sprava No.234/1159/16-k" [The only state register of court decisions "The verdict of Kramatorsk city court of Donetsk region from February 5, 2016. Case No.234/1159/16-k"]. (n.d.). [www.reyestr.court.gov.ua](http://www.reyestr.court.gov.ua). Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/55625918> [in Ukrainian].

21. Andrushko, P.P., & Vasiuk, M.M. (2014). Pytannia pryznachennia pokarannia na pidstavi uhod (pro prymyrennia ta vyznannia vynuivatosti) [Issues of punishment based on agreements (on reconciliation and recognition of guilt)]. *Forum prava, The forum is right*, 3, 12-15. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP\\_index.htm\\_2014\\_3\\_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2014_3_4) [in Ukrainian].

22. Makarenko, A.S. (2014). Problema dyskretsiinosti kryminalnoho zakonu kriz pryzmu uhod pro prymyrennia [The problem of discretionary criminal law through the prism of the agreements on reconciliation]. *Chasopys tsyvilnoho i kryminalnoho sudochynstva, Journal of Civil and Criminal Proceedings*, 3, 106-114. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks\\_2014\\_3\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks_2014_3_10) [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редколегії 12.04.2018*

**Vozniuk A.** – Ph.D in Law, Associate Professor, Head of the Scientific Laboratory on the Problems of Pre-Trial Investigation of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine; **ORCID 0000-0002-3352-5626**

## **Sentencing Members of Criminal Associations, Agreed by the Parties to the Agreement**

*The purpose of the article is to research of the problems of imposing punishment to the members of criminal organizations, gangs, terrorist associations and non-law-based paramilitary or armed formations, agreed by the parties to the agreement, and development of the ways and directions of their solution. The research is based on scientific works of P. Andrushko, V. Burdin, M. Vasyuk, A. Dudorov, A. Makarenko, S. Mishchenko, R. Novik, J. Ponomarenko, V. Tiutyugin, M. Khavranyuk, the Criminal Code and the Criminal procedural Code of Ukraine, the Law of Ukraine «Amendments to the Criminal Procedural Code of Ukraine on Improving the Mechanisms for Ensuring the Purposes of Criminal Proceedings» March 16, 2017 and materials of judicial practice. The main idea of the article is proposed to introduce a differentiated approach to the appointment of an agreed penalty to the participants of criminal associations, stipulated by Art. 255, 257, 258<sup>3</sup>, 260 of the Criminal Code of Ukraine, with which an agreement on recognition of guilt is concluded, depending on the circumstances that mitigate and impose a punishment, the guilty person and the results of her positive after criminal behavior. According to the article, mixed practice the appointment of an agreed penalty members of criminal organizations when concluding an agreement on recognition of guilt has been identified. Proposals for detailed rules of punishment in such cases have been developed, it is proposed to assign these provisions to the special principles of the imposition of a punishment. First of all, it is proposed to consolidate the rules for the imposition of a punishment in the presence and absence of circumstances that mitigate or impose a punishment, their combination within the limits of the appointment of a punishment to a member of a criminal association. In the future, considering such rules, depending on the positive results after the criminal behavior It is proposed to allow the court to impose penalties within the minimum limits of the sanction of the article (part of the article) of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, more lenient punishment than prescribed by law or release him from serving a sentence with a trial.*

**Keywords:** criminal organization; gang; terrorist group; organized terrorist group; terrorist organization; paramilitary (armed) formations; encouraging criminal law; punishment; agreement; guilt.